Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

29.5.2024

VÄYLÄ/3479/00.03.02/2024

Asiantuntijalausuntopyyntönne 14.5.2024, Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2024 toiseksi lisätalousarvioksi

Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja antaa lausuntonsa koskien perusväylänpidon (31.10.20) ja väyläverkon kehittämisen momentteja (31.10.77).

Perusväylänpito (31.10.20)

Momentin perusteluja esitetään täydennettäväksi siten, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus saa tehdä vähintään 20 vuoden mittaiselle sopimuskaudelle maantielauttaliikenteen palvelusopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 1 450 000 000 euroa.

Maantielauttaliikenne on osa perusväylän- ja tienpitoa. Tehtävää hoitaa valtakunnallisesti Varsinais-Suomen ELY-keskus. Maantielauttaliikenteen hankintoja ollaan uudistamassa. Aiempaa pidemmillä, 20—21-vuotisilla palvelusopimuksilla turvataan maantielauttaliikenteen edellytykset ja mahdollistetaan maantielauttaliikenteen hankintastrategian mukaiset tavoitteet. Aiempaa pidempien sopimusten tavoitteena on muun muassa mahdollistaa lauttakaluston uudistus, jolla vaikutetaan energia- ja kustannustehokkuuteen sekä päästöihin. Samalla poistetaan kantavuusrajoitukset ja muut tekniset puutteet tarvittavassa laajuudessa. Pitkäkestoisten sopimusten vuoksi esitetään otettavaksi käyttöön valtuusmenettely. Momentille ei ehdoteta lisämäärärahaa, vaan maantielauttaliikenteen rahoitus sisältyy perusväylänpidon normaaliin rahoituskehykseen.

Maantielauttaliikennepalveluiden kilpailutettavat sopimukset koskevat maantielauttaliikenteen hankintoja, ja ne on jaettu neljään palvelusopimuskokonaisuuteen (Järvi-Suomi, Saaristomeri I, Saaristomeri II ja maantielauttaliikenne) käsittäen yhteensä 40 lauttapaikan maantielauttaliikennepalvelut. Maantielauttaliikenteen vuosikustannusten arvioidaan uudistamisen jälkeen pysyvän nykytasolla tai alittavan nykytason. Hankintaan liittyy palvelutuottajan merkittävät kaluston investointikustannukset, joita kompensoidaan pitkillä palvelusopimusajoilla. Käyttökustannusten ennakoidaan laskevan johtuen mm. nykyistä tiukemmista energiatehokkuusvaatimuksista. Ensimmäinen kilpailutus (Järvi-Suomi) on

käynnissä. Sopimus on tarkoitus tehdä loppuvuonna 2024, jolloin liikenne voisi alkaa uuden sopimuksen pohjalta asteittain keväästä 2026 alkaen.

Väyläverkon kehittäminen (31.10.77)

Momentille esitetään myönnettäväksi lisäystä 40 878 000 euroa ja vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta esitetään peruutettavaksi 1 341 000 euroa.

Yhden hankkeen aiemmin päätettyä valtuuden korotuksen ehtoa esitetään muutettavaksi ja yhden aiemmin päätetyn hankkeen valtuutta esitetään korotettavaksi. Lisäksi yhtä hanketta esitetään peruutettavaksi. Käynnistettäväksi esitetään kahdeksan uutta väyläverkon kehittämishanketta.

Espoon kaupunkiratahankkeen valtuutta korotettiin 41 milj. eurolla vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa ehdollisena sille, että Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta ovat päättäneet Rantaradan varrelle kaavoitettavan lähijunaliikenteen varikon sijainnista viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä. Momentin perusteluja esitetään nyt muutettavaksi siten, että 178 500 000 euroon tarkistetusta valtuudesta 41 000 000 euron valtuuden käytön edellytyksenä on, että Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta ovat päättäneet Rantaradan varrelle kaavoitettavan lähijunaliikenteen varikon kaavoituksen aloittamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä.

Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe -hankkeen valtuutta esitetään korotettavaksi 1 500 000 eurolla 42 000 000 eurosta 43 500 000 euroon. Valtuuden tarkistaminen aiheutuu arvioitua suuremmasta muutostöiden määrästä. Valtuuden tarkistamista vastaavat lisämäärärahatarpeet ajoittuvat vuosille 2024 ja 2025 ja ne katetaan muilta hankkeilta säästyvistä määrärahoista.

Vuoden 2024 talousarviossa Suupohjan radan (Seinäjoki-Kaskinen) suunnitteluun myönnetystä 5 000 000 euron valtuudesta esitetään peruutettavaksi 4 992 000 euroa. Kehittämishankkeen tarve on oleellisilta osin vähentynyt, kun MetsäGroup tiedotti maaliskuussa, ettei se toteuta Kaskisiin taivekartonkitehdashanketta.

Kolmen uuden hankkeen käynnistämisen mahdollistaa merkittävä CEF-tukien tuloutus. Vastaavat tulot on budjetoitu käsittelyssä olevassa lisätalousarviossa momentille 12.31.10 Hallinnonalan virastojen tulot. CEF-tuloutukset budjetoidaan pääsääntöisesti sille hankkeelle, joka on saanut tuen, ja vastaavasti kunkin hankkeen tulevien vuosien määrärahatarpeet vähenevät. Osa niistä hankkeista, joille CEF-tukea on myönnetty, on kuitenkin saanut jo kokonaisuudessaan tarvitsemansa määrärahat, jolloin CEF-tulorahoitusta voidaan käyttää uusien hankkeiden käynnistämiseen. Kaikkiaan Väyläviraston hankkeille tuloutetaan 39,87 milj. euroa, josta 16,945 milj. euroa käytettäisiin uusien hankkeiden määrärahatarpeisiin vuonna 2024. Uudet hankkeet ovat

- vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila (valtuus 16,0 milj. euroa, vuoden 2024 määräraha 11,745 milj. euroa)

- vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö (valtuus ja määräraha 4,2 milj. euroa)
- vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala (valtion osuus kustannuksista 1/3, jolle valtuus 5,04 milj. euroa, vuoden 2024 määräraha 1 milj. euroa)

Lisäksi esitetään käynnistettäväksi:

- vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie) (valtuus 8,17 milj. euroa, vuoden 2024 määräraha 1 milj. euroa)
- vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyt Jalasjärvi, Kurikka (valtuus 11,0 milj. euroa, määräraha 1 milj. euroa)

Edellä kuvatun viiden hankkeen loput määrärahatarpeet ajoittuvat vuosille 2025–2026 ja sisältyvät väyläverkon kehittämisen määrärahakehykseen. Hankkeet sisältyvät Väyläviraston laatimaan valtion väyläverkon investointiohjelmaan ja niillä tuetaan erityisesti elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja huoltovarmuutta.

Hallitus esittää päätettäväksi myös kolmesta hallituksen määräaikaiseen investointiohjelmaan sisältyvästä hankkeesta:

- vt 5 Leppävirta-Kuopio (valtuus 180 milj. euroa)
- vt 8 Edsevö-Lepplax (valtuus 24 milj. euroa)
- Rantaradan kehittäminen Karjaa-Kauklahti (valtuus 30 milj. euroa).

Hankkeiden määrärahat budjetoidaan myöhemmin kehyksen ylittävänä. Hankkeissa modernisoidaan pääväyläverkkoon kuuluvia yhteyksiä ja varmistetaan niiden palvelutasoa, toimintavarmuutta ja turvallisuutta.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut toimialajohtaja Mirja Noukka ja esitellyt osastonjohtaja Ari-Pekka Manninen

Jakelu Valiokuntakanslian sihteeri Kaisa Iso-Sipilä kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Tiedoksi Väyläviraston kirjaamo
Väyläviraston johtoryhmä

Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency´s service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	**Ari-Pekka Manninen**
Allekirjoitusaika	29.05.2024 10:33
Allekirjoittaja	**Mirja Noukka**
Allekirjoitusaika	29.05.2024 10:34

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto_VaV_Liikennejaosto_LTAE2_2024_29.5.2024.pdf